

Afrapportering Ungesamråd 2014

Om Ungesamrådet

Ungesamrådet i Københavns Politikreds blev etableret i juni 2012 og er et tværsektorielt samarbejde mellem Anklagemyndigheden, Kriminalforsorgen og de fire kommuner i Københavns Politikreds. Ungesamrådet har til formål at styrke samarbejdet mellem de deltagende myndigheder og derigennem forbedre den helhedsorienterede indsats over for unge, der er tiltalt for alvorlig eller personfarlig kriminalitet.

Ungesamrådets målgruppe er de unge, der sigtes for kriminalitet og fremstilles i grundlovsforhør i Dommervagten. Der er både tale om de unge, der varetægtsfængsles og de unge, der løslades, men hvor sigtelsen er opretholdt.

Ungesamrådets hovedopgave er enkeltsagsbehandling og udarbejdelse af indstillinger til retten. Ungesamrådets deltagere mødes desuden to til tre gange årligt i et bredt samarbejdsforum på tværs af kommuner og myndigheder. Her udveksles viden og erfaringer om indsatser over for Ungesamrådets målgruppe.

Sagerne

Ungesamrådet har i 2014 afholdt 23 møder og behandlet 49 sager. Tre sager¹ er blevet behandlet på Ungesamrådet to gange, hvilket betyder, at der i alt er behandlet 46 unikke sager.

Tabellen nedenfor viser fordelingen af unikke sager² på kommune/lokale enhed i Borgercenter Børn og Unge (BBU).

Tabel 1 Fordeling af ungesamrådssager i 2014

Kommune/lokalenhed	Antal
Amager	16
Bispebjerg	3
Brønshøj Husum Vanløse	5
City Østerbro	3
Frederiksberg	5
Nørrebro	3
Tårnby	1
Valby Vesterbro	10
I alt	46

Fordelingen af sager viser, at langt de fleste sager kommer fra hhv. Amager og Valby Vesterbro. Grunden til dette kan være, at begge enheder grundet sammenlægning af to enheder i 2014 fik et større

¹ Yderligere én sag blev genbehandlet i Ungesamrådet, men den blev behandlet første gang i 2013 og tæller derfor som en enkelt sag i 2014.

² Når der i det følgende refereres til unikke sager, henvises der til Ungesamrådets endelige indstilling.

optageområde end tidligere. Sammenlignet med 2013 er det sket et fald i antallet af sager, der er blevet behandlet på Ungesamrådet. Dette hænger i høj grad sammen med faldet i antallet af dommervagtsfremstillinger, som fra 2013 til 2014 faldt med 35 %.

De sociale myndigheder har i samtlige sager udarbejdet en skriftlig udtalelse om den unges personlige forhold og forslag til evt. foranstaltninger i forbindelse med en evt. dom. I ca. 93 % af sagerne er der desuden udarbejdet en personundersøgelse med henblik på samfundstjeneste. De sociale myndigheders udtalelse og Kriminalforsorgens personundersøgelse danner grundlag for Ungesamrådets drøftelse og sendes med til retten som bilag til samrådets anbefaling.

I 96 % af sagerne har den unge været anbragt i varetægtssurrogat på en sikret eller en særligt sikret institution for børn og unge, og i 65 % af disse sager var den unge fortsat anbragt i surrogat på det tidspunkt, hvor sagen blev behandlet i Ungesamrådet.

Der er udarbejdet en psykologisk screening i 32 % af de sager, hvor den unge er eller har været anbragt i varetægtssurrogat på en sikret institution³. Dette er et bemærkelsesværdigt fald sammenlignet med 2014, hvor der blev udarbejdet psykologiske screeninger i 55 % af de sager, hvor en ung havde siddet varetægtsfængslet på en sikret institution. Psykologfaglige hensyn gør, at screeningen først kan påbegyndes, når den unge har været varetægtsfængslet i tre til fire uger. Den væsentligste årsag til faldet i antallet af screeninger er, at den unge har siddet varetægtsfængslet i en kortere periode end fire uger. Andre forklaringer til det registrerede fald i psykologiske screeninger er, at screeningen enten ikke er påbegyndt eller er under udarbejdelse på det tidspunkt, hvor sagen behandles i samrådet eller at der foreligger en nyere psykologisk eller psykiatrisk undersøgelse, hvorfor det ikke findes nødvendigt at udarbejde en screening. I nogle tilfælde har den unge ikke ønsket at deltage.

Socialforvaltningen arbejder sammen med de involverede parter på at øge antallet af psykologiske screeninger af unge, der varetægtsfængsles, idet screeningen kan fungere som et vigtigt afsæt for det videre arbejde med den unge.

De unge, der har fået deres sag behandlet på Ungesamrådet, er i gennemsnit tiltalt for 3,5 kriminelle forhold. Der er primært tale om et eller flere forhold af røveri (ca. 80 % af sagerne), kvalificeret vold⁴ (22 % af sagerne), overtrædelse af våbenloven (ca. 20 % af sagerne) og /eller indbrud (17 % af sagerne). I alt ca. 17 % af de unge var desuden tiltalt for forhold, der involverede trusler eller afpresning⁵.

Indstillingerne

Ungesamrådets indstillinger udarbejdes på selve mødet. I indstillingen anbefaler Ungesamrådet en given sanktion, som står mål med den kriminalitet, den unge er tiltalt for, og som tager højde for de sociale

---

³ I henhold til bekendtgørelsen om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, § 33 stk. 1-4, er det lovpligtigt, at alle børn og unge på sikrede og særligt sikrede afdelinger, der ikke allerede har fået foretaget en psykiatrisk udredning, skal tilbydes en psykologisk screening med henblik på at beskrive og præcisere den unges vanskeligheder og behov for støtte, samt belyse behovet for yderligere udredning.

⁴ I ca. 22 % af sagerne var de unge tiltalt for kvalificeret vold (Straffelovens § 245) og i ca. 15 % af sagerne var der rejst tiltale om vold efter Straffelovens § 244. Samtlige unge, der var tiltalt for vold efter § 244, var også tiltalt for andre kriminelle forhold (herunder røveri og/eller kvalificeret vold).

⁵ Straffelovens § 119, § 123, § 266 og § 281.

forhold, som kendetegner den unges situation, samt eventuelle problemstillinger knyttet til fx misbrug og psykisk helbred.

Indstillingen består af en primær indstilling og en eller flere sekundære indstillinger. Den primære indstilling vil altid pege på den foranstaltning, der anses for mest formålstjenlig. Der peges i udgangspunktet på den mindst indgribende foranstaltning. En sekundær indstilling forholder sig til en situation, hvor retten vurderer, at der i forbindelse med helt eller delvist betingede domme er behov for en mere indgribende foranstaltning – fx samfundstjeneste.

Tabel 2 illustrerer fordelingen af Ungesamrådets primære indstillinger.

Tabel 2 Ungesamrådets primære indstillinger til retten 2014

Ungesamrådets indstilling	Antal	Andel
Vilkår om foranstaltninger efter Servicelovens § 52	31	63,2 %
Vilkår om tilsyn af Kriminalforsorgen	2	4,1 %
Vilkår om samfundstjeneste og tilsyn af Kriminalforsorgen	0	0 %
Vilkår om samfundstjeneste og tilsyn af Kriminalforsorgen samt foranstaltninger efter § 52	0	0 %
Ungdomssanktion	6	12,2 %
Almindelig straf	4	8,2 %
Udarbejdelse af mentalundersøgelse	4	8,2 %
Udsættelse af beslutning	2	4,1 %
Ungesamrådet var ikke enige om konklusion	0	0 %
I alt	49	100 %

Tabellen viser, at Ungesamrådet i størstedelen af sagerne anbefaler, at den unge idømmes en hel eller delvist betinget dom med vilkår om foranstaltninger efter Servicelovens § 52. Dette skyldes sandsynligvis, at der i langt de fleste sager allerede er iværksat forebyggende foranstaltninger, eller at der i forbindelse med varetægtsfængslingen er igangsat en børnefaglig undersøgelse, der peger på et behov for støtte. I ca. 12 % af sagerne er der indstillet til ungdomssanktion, hvilket er en stigning fra 2013, hvor der kun blev indstillet til en ungdomssanktion i ca. 7 % af sagerne. I ca. 4 % af sagerne har samrådet indstillet til, at Kriminalforsorgen skal varetage tilsynet i hele tilsynsperioden. Dette vil ofte være i sager, hvor den unge snart fylder 18 år. Der er ikke indstillet til samfundstjeneste som primær indstilling i nogen af ungesamrådets sager i 2014.

I fire sager (ca. 8 % af sagerne) har samrådet vurderet, at den unge ikke var egnet til foranstaltninger efter Servicelovens § 52, ungdomssanktion, samfundstjeneste eller vilkår om tilsyn af Kriminalforsorgen. Her har samrådet vurderet, at der ikke kunne peges på mindre indgribende foranstaltninger end almindelig straf.

I langt de fleste sager udarbejdes en sekundær indstilling.

Tabel 3 illustrerer fordelingen af Ungesamrådets sekundære indstillinger.

Tabel 3 Ungesamrådets sekundære indstillinger til retten 2014

Ungesamrådets indstilling	Antal	Andel
Vilkår om samfundstjeneste	2	4,1 %
Vilkår om samfundstjeneste og tilsyn af Kriminalforsorgen	5	10,2 %

Vilkår om samfundstjeneste samt tilsyn af Kriminalforsorgen og foranstaltninger efter Serviceloven § 52	22	44,9 %
Ikke relevant	20	40,8 %
I alt	49	100 %

I tilknytning til Ungesamrådets primære og sekundære indstilling til dom er der i ca. 15 % af de unikke sager knyttet en anbefaling om særvilkår til en helt eller delvis betinget dom.

Tabel 4 Ungesamrådets indstillinger til særvilkår i 2014

Særvilkår	Antal
Vilkår om behandling for misbrug af euforiserende stoffer	6
Vilkår om psykiatrisk behandling	1
I alt	7

De tre tabeller ovenfor viser, at Ungesamrådet i 2014 både har anbefalet foranstaltningstyper hos de sociale myndigheder og Kriminalforsorgen. Særligt i forhold til de sekundære indstillinger ses det, at der anbefales en kombination af henholdsvis samfundstjeneste samt tilsyn af Kriminalforsorgen og foranstaltninger efter Servicelovens § 52. Dette imødekommer et af Ungesamrådets formål, som netop er at sikre en helhedsorienteret indsats. Dette gøres ved at udvide tilbudsviften i forbindelse med domme til unge under 18 år, fordi det bliver muligt at indstille til tilbud såvel i kommunalt regi som i regi af Kriminalforsorgen - samt en kombination af begge.

Det er bemærkelsesværdigt, at Ungesamrådet som hovedregel anbefaler en eller anden form for foranstaltning. I 2014 har samrådet således kun i et enkelt tilfælde indstillet til en hel eller delvis betinget dom uden vilkår.

Dommene

I april 2015 havde Døgnvagten modtaget tilbagemeldinger om endelig dom i 96 % af de unikke sager, der har været behandlet på Ungesamrådet i 2013 og 78 % af de unikke sager, der har været behandlet på Ungesamrådet i 2014⁶. Særligt tallene fra 2014 skal derfor anvendes med varsomhed, da der ikke er tale om endelige tal⁷.

Nedenstående tabel viser fordelingen af domme, hvor den unge er kendt hhv. skyldig og uskyldig i anklageskriftets hovedforhold.

Tabel 5 Foreløbigt udfald af domme i 2013 og 2014

Dommens udfald	2013		2014	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Kendt skyldig i hovedforholdet	57	88 %	32	97 %
Frifundet i hovedforholdet	8	12 %	1	3 %

⁶ De øvrige 4 % sager fra 2013 og 22 % sager fra 2014, hvor der mangler tilbagemelding, dækker primært over sager, der er anket og sager, der endnu ikke har været for retten. Tallene fra 2013 er i denne rapport blevet opdateret med indkomne domme siden udgivelsen af Ungesamrådets afrapportering fra 2013. Derfor adskiller tallene sig.

⁷ Der er dog tale om så forholdsvis stor en andel af afgjorte sager, at de tendenser, der vises nedenfor, forventes at danne et nogenlunde korrekt billede af, hvordan den endelige fordeling af domme må forventes at falde ud.

I alt	65	100 %	33	100 %
--------------	-----------	--------------	-----------	--------------

I de foreløbige opgørelser fra 2013 og 2014, hvor den unge er blevet kendt skyldig i hovedforholdet, fordeler sanktionerne sig således:

Tablet 6 Foreløbig fordeling af sanktioner i 2013 og 2014-sager

Sanktion	2013 (96 % domme modtaget)		2014 (78 % domme modtaget)	
Betinget fængselsstraf	12	21 %	3	9 %
Kombinationsdom	30	53 %	18	56 %
Ubetinget fængselsstraf	12	21 %	5	16 %
Ungdomssanktion	3	5 %	6	19 %
I alt	57	100 %	32	100 %

Som det fremgår af tabellen, bliver de fleste sager, hvor den unge kendes skyldig i hovedforholdet, afgjort med helt eller delvist betingede domme. Samlet set udgør denne gruppes afgørelser 65 % af de samlede sanktioner. Det er desuden værd at bemærke, at tæt på en femtedel af sagerne afgøres med en dom til ungdomssanktion. I 2013 udgjorde denne gruppe kun 5 % af afgørelserne. På trods af, at tallene fra 2014 endnu ikke er endelige, kan det således konstateres, at der er sket en stigning i antallet af ungdomssanktioner. Dette kan hænge sammen med, at Ungesamrådet i 2014 i højere grad indstillede til ungdomssanktioner sammenlignet med 2013.

I forbindelse med afgørelser, hvor dommen gøres helt eller delvist betinget, knyttes der ofte vilkår om eksempelvis tilsyn, foranstaltninger efter Servicelovens § 52, samfundstjeneste og lignende. I de foreløbige opgørelser, har retten i både 2013 og 2014 knyttet vilkår til ca. 95 % af de helt eller delvist betingede domme.

Vilkårene fordeler sig således:

Tablet 7 Foreløbig fordeling af vilkår på helt eller delvist betingede domme i 2013 og 2014-sager

Sanktion	2013 (96 % domme modtaget)		2014 (78 % domme modtaget)	
Foranstaltninger efter SEL § 52	32	76 %	19	90 %
Tilsyn af Kriminalforsorgen	29	69 %	7	33 %
Samfundstjeneste	4	10 %	1	5 %
Særvilkår om behandling mod misbrug af euforiserende stoffer	3	7 %	4	19 %
Særvilkår om behandling mod misbrug af alkohol	1	2 %	0	-
Særvilkår om udredning (psykologisk og/eller psykiatrisk)	3	7 %	0	-

Den foreløbige opgørelse viser, at der fra 2013 til 2014 er sket en stigning i antallet af sager, hvor den unge skal underlægge sig behandling af misbrug af euforiserende stoffer. Hvor stor en stigning der er tale om, vil dog først kunne konstateres, når der er faldet endelig dom i samtlige sager fra 2014. Opgørelsen tyder ligeledes på, at der fra 2013 til 2014 er der sket en stigning i andelen af sager, hvor den unge skal undergive sig foranstaltninger efter Servicelovens § 52 (fra 76 % i 2013 til 90 % i 2014), mens der er sket et fald i

antallet af sager, hvor den unge skal i tilsyn af Kriminalforsorgen (fra 49 % i 2013 til 33 % i 2014). Denne forskel kan dog vise at udligne sig, når der falder dom i de resterende sager fra 2014.

Indstillinger fulgt af retten

Ses der på de sager, hvor den unge blev kendt skyldig i hovedforholdet, blev Ungesamrådets indstillinger i 2013 fulgt helt eller delvist i 46 ud af 56 sager⁸, svarende til ca. 82 % af sagerne. I 9 ud af de 10 sager, hvor Ungesamrådets indstilling ikke blev fulgt, blev den unge idømt en ren ubetinget fængselsstraf.

I 2014 er indstillingerne indtil videre blevet fulgt helt eller delvist i 29 ud af 32 sager, svarende til ca. 91 % af sagerne. I de tre sager, hvor Ungesamrådets indstilling ikke blev fulgt, har den unge fået en ren ubetinget fængselsstraf. Tallet skal tolkes med et stort forbehold, da der ved afrapporteringstidspunktet fortsat mangler domme i 22 % af de sager, der er blevet behandlet på samrådet i 2014.

Mistede sager

Ungesamrådet har i 2014 behandlet 71,8 % af de sager, hvor den unge er i målgruppen⁹. Det er en stigning på 8,2 procentpoint i forhold til 2013, hvor 63,6 % af sagerne blev behandlet i Ungesamrådet. Nedenstående tabel viser årsagerne til, at de øvrige sager fra 2014 ikke er blevet behandlet.

Tabel 8 Årsager til manglende behandling på Ungesamrådet 2014

Årsag	Antal	Andel
Ikke muligt at behandle sagen på Ungesamråd inden retsmøde	10*	55,6 %
Manglende samtykke	6	33,3 %
Lokal enhed (BBU) vurderer, at sagen ikke skal på samråd	2	11,1 %
I alt	18	100 %

* Dækker over sager, hvor der er afsagt straksdom, hvor retsmødet er berammet hurtigt efter varetægtsfængsling (under 4 uger), samt sager som det af andre grunde ikke har været muligt at behandle inden der faldt dom i sagen.

Som det fremgår af tabellen er de to hyppigste årsager til, at en sag ikke er blevet behandlet på Ungesamrådet, at den unge eller forældrene ikke har ønsket at give samtykke, eller at det ikke har været muligt at behandle sagen inden retsmødet.

Døgnvagten er løbende i dialog med de lokale enheder i BBU for at sikre, at flest mulige sager bliver behandlet på Ungesamrådet. Ud over løbende opfølgning i sagerne, rykkere for samtykke m.m. er der i ultimo 2013 primo 2014 foretaget besøg i alle enheder, hvor der bl.a. er blevet sat fokus på vigtigheden af, at samtykket indhentes tidligt i processen og på de udfordringer sagsbehandlerne oplever i forhold til at få de unge til at sige ja til, at sagen kan behandles på Ungesamrådet.

I to tilfælde, har den lokale enhed i BBU vurderet, at en sag ikke skulle behandles på Ungesamrådet. I den ene af disse sager er begrundelsen, at Ungesamrådet inden for det sidste år har behandlet den unges sag i forbindelse med en tidligere tiltale. I den anden sag er begrundelsen, at den unge fylder 18 år blot to måneder efter retsmødet.

⁸ Kun 56 sager er medtaget, da Ungesamrådet i en enkelt sag ikke var enige om konklusionen.

⁹ Sager i målgruppen er sager, hvor der er faldet dom i 2014. Sager hvor den unge er fyldt 18 år inden domfældelse, hvor den unge er fraflyttet kommunen, eller hvor der er sket påtalefrafald, er ikke medregnet.

Resultater i 2014

Udover driftsopgaver i form af udarbejdelse af indstillinger til retten har Ungesamrådet i 2014 opnået følgende resultater:

- Ungesamrådet er nu i drift. Dette betyder at alle kommuner og myndigheder har indarbejdet arbejdsgange og rutiner, der i stadig større grad sikrer, at sagerne bliver behandlet på Ungesamrådet inden domsafsigelse. Dette ses fx ved, at der nu i 93 % af sager foreligger en personundersøgelse fra Kriminalforsorgen, samt ved at en stadig større andel af de potentielle ungesamrådssager behandles på samrådet.
- I starten af 2014 besluttede Ungesamrådets parter, at der skulle etableres et samarbejdsforum, hvor alle faste repræsentanter og suppleanter på tværs af kommuner og myndigheder mødes to til tre gange årligt og drøfter et relevant tema. Samarbejdsforummet skal medvirke til en styrkelse af det tværsektorielle samarbejde omkring Ungesamrådet – særlig med fokus på at skabe sammenhæng i behandlingen af ungesamrådssager på tværs af de fire kommuner. Målet er, at deltagerne gennem erfaringsudveksling får mulighed for at opnå fælles fagligt fodslag i ungesamrådssagerne og skabe grundlag for nye samarbejdsflader, der har til hensigt at mindske sagsbehandlingstiden i straffesager vedr. unge under 18 år og forebygge gentagen kriminalitet hos Ungesamrådets målgruppe. Der er i 2014 afholdt samarbejds møder med temaerne: "Ankesager – nedbringelse af sagsbehandlingstiden for unge under 18 år" med deltagelse af Vicesstatsadvokat Gyrithe Ulrich, "Anvendelse af ungdomssanktioner" samt "Brugen af samfundstjeneste til unge".
- Ungesamrådet har i 2014 deltaget i et juristmøde hos Statsadvokaten og Anklagemyndigheden i Københavns Politikreds, samt i et gå-hjem-møde for beneficerede forsvarsadvokater og byretsdommere ved Københavns Byret med henblik på at udbedre viden om samrådets arbejde og målgruppe.
- Ungesamrådets sekretariat har varetaget projektansvaret for pilotprojektet "Kortere tid i varetægt", som løber i perioden september 2014 til august 2015. Pilotprojektet har til hensigt at nedbringe varetægtsfængslingstiden på sikrede institutioner for unge under 18 år. Konkret udarbejdes der i en række sager handleplaner, som beskriver et alternativ til en varetægtsfængsling i surrogat på en sikret institution. Handleplanerne fremlægges ved fristforlængelserne i byretten. Pilotprojektet involverer et styrket samarbejde mellem enheder og institutioner internt i BBU, samt et styrket samarbejde med henholdsvis forsvarsadvokater, byret samt anklagemyndighed og politi. Der er i øjeblikket ved at blive udarbejdet en erfaringsopsamling, som forventes færdig inden udgangen af 2015.

På vegne af Ungesamrådet i Københavns Politikreds

Ungesamråds koordinator Mette Nielsen

Leder af Døgnvagten og formand for Ungesamrådet i Københavns Kommune Klaus Scheibye